

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва
Кафедра дошкільної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку

Освітня програма «Дошкільна та початкова освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

Черкаси 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до курсу.
3. Мета та цілі курсу.
4. Результати навчання (компетентності).
5. Організація навчання курсу.
6. Система оцінювання курсу.
7. Політика курсу.
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку
Викладач(-і)	Чичук Антоніна Петрівна
Контактний телефон викладача	0995425995
E-mail викладача	toniabida@ukr.net
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття, самостійна робота, залік
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://doshkilly.at.ua/
Консультації	Консультації проводяться щовівторка з 09.00 до 10.00 в ауд. 259. Онлайн консультації можуть бути організовані за бажанням студентів з використанням Viber 0995425995
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку» є складовою частиною підготовки студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта освітнього ступеня «магістр». Вона ґрунтується на класичних та сучасних наукових дослідженнях у галузі ігрової діяльності та є складовою частиною дисциплін циклу професійно-педагогічної підготовки. Її вивчення передбачає розвиток особистості з високим рівнем теоретичних і практичних знань, свідомості і культури. Освіта майбутніх бакалаврів у галузі дошкільної освіти як цілісне культурологічне явище, що включає процеси навчання, виховання, розвитку особистості, повинна спрямовуватися на вміння організовувати ігрову діяльність дітей дошкільного віку, як складову системи дошкільної освіти.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку» є озброєння студентів знаннями в сфері використання ігрових методів навчання й виховання, формування у них умінь та навичок щодо розвитку, навчання й виховання дітей дошкільного віку засобами ігор; формування професійної компетентності майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти, що ґрунтується на вивченні теоретико-методичних основ ігрової діяльності дітей дошкільного віку в умовах суспільного дошкільного виховання та сім'ї; розвиток здатності творчого застосування знань і умінь в практичній педагогічній діяльності. Мета реалізується через цілі: систематизація знань студентів про ігрову діяльність (гру); окреслення змісту ігрової діяльності у програмно-методичному забезпеченні дошкільної освіти; оволодіння студентами методичними засадами педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку; формування умінь доцільно використовувати методи і прийоми організації ігрової діяльності в</p>	

освітньому просторі дошкільного навчального закладу.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- відомості з історії гри;
- складові методології ігрової діяльності: принципи, теорії гри, об'єктивні закони і закономірності, концепції, підходи, категоріально-понятійний апарат, функції гри, структуру ігрової діяльності, класифікацію ігор;
- зміст ігрової діяльності у програмно-методичному забезпеченні дошкільної освіти;
- методичні засади педагогічного супроводу ігрової діяльності дітей дошкільного віку;

уміти:

- проектувати ігрову діяльність дітей дошкільного віку;
- використовуючи педагогічні методи і прийоми, які б сприяли засвоєнню теоретичних знань з теорії і методики ігрової діяльності дітей дошкільного віку, розвитку пізнавальних інтересів, формуванню необхідних професійних вмій і навичок;
- здійснювати у процесі керівництва грою динамічну мобілізацію всіх її структурних на досягнення позитивного педагогічного результату;
- забезпечувати розвивально-виховне ігрове середовище у дошкільному навчальному закладі;
- будувати процес ігрової діяльності на рівнях «педагог – дитина», «педагог – батьки – дитина», «педагог – педагог».

5. Організація навчання курсу.

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні заняття	16
самостійна робота	60

Загальна кількість годин

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
1	Дошкільна освіта	1		нормативна (цикл професійної ідготовки)	
<i>Тема</i>	<i>Форма заняття</i>	<i>Літера- тура</i>	<i>Години, завдання,</i>	<i>Оцінюван- ня</i>	<i>Термін виконання</i>
Тема 1. Роль і місце гри у закладі дошкільної освіти. <i>Гра як форма організації життя і діяльності дошкільників. Характеристика ігрової діяльності. Проблеми дослідження ігрової діяльності в педагогічній науці. Класифікація дитячих ігор. Іграшки та ігри дитини. Педагогічні поради батькам у використанні ігор та іграшок. Розвивальне предметно-ігрове</i>	Лекція, практичне заняття	1, 3, 8, 10, 15, 17, 18, 20, 26, 28	4 год (2 год лекц., 2 год практ.) Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття (підібрати та проаналізувати з різних джерел цитати про гру, ігрову діяльність; за змістом	7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)	в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)

<p><i>середовище ЗДО. Ігровий простір ЗДО, зміст та його складники.</i></p> <p>Тема 2. Педагогічні умови організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку. <i>Зміст програмного забезпечення ігрової діяльності у чинних програмах ЗДО. Порівняти зміст ігрової діяльності у чинних програмах ДНЗ України. Охарактеризувати сучасне методичне забезпечення ігрової діяльності. Принципи організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Система педагогічних методів і прийомів. Розвивально-виховне ігрове середовище ДНЗ. Педагогічна доцільність щодо створення розвивально-виховного ігрового середовища в дошкільному навчальному закладі. Ігровий простір ДНЗ, зміст та його складники.</i></p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 18, 20, 25, 26</p>	<p>наукових публікацій охарактеризувати поняття педагогічного керівництва ігровою діяльністю дітей дошкільного віку)</p> <p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.)</p> <p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p> <p>(ознайомитися з досвідом роботи з ігрової діяльності у зарубіжних освітніх системах)</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	<p>в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)</p>
<p>Тема 3. Сюжетно-рольова гра – провідна діяльність дошкільників <i>Види творчих ігор. Методи і прийоми керівництва творчими іграми. Передумови</i></p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>1, 3, 4, 9, 10, 11, 14, 17, 20, 23, 24, 26, 28</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практи.)</p> <p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	<p>в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)</p>

<p><i>виникнення сюжетно-рольової гри.</i></p> <p><i>Сюжетно-рольові ігри, їх особливості, значення у вихованні дітей.</i></p> <p><i>Структура сюжетно-рольової гри.</i></p> <p><i>Сюжетно-рольова гра як засіб розвитку зв'язного мовлення дітей.</i></p> <p><i>Характеристика та організація театралізованих ігор.</i></p> <p><i>Ігри-драматизації та театралізації, їх особливості і розвиваюче значення.</i></p> <p><i>Розвиток мовленнєвої творчості дошкільника у процесі гри-драматизації.</i></p> <p><i>Ігри-фантазування, їх значення, особливості в структурі педагогічного процесу ЗДО.</i></p>			<p>тися до практичного заняття (змодельуйте бліц-гру «Керівництво сюжетно-рольовою грою старшого дошкільника»; ознайомитися з підходами до гри та її керівництва у роботах Н.В.Кудикіної, Н.М.Михайленко, Г.А.Урунтаєвої та Ю.А.Афонькіної та ін.)</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	
<p>Тема 4. Дидактичні ігри. Особливості організації та проведення рухливих ігор.</p> <p><i>Сутність дидактичних ігор.</i></p> <p><i>Народні коріння дидактичної гри.</i></p> <p><i>Види дидактичних ігор. Словесні дидактичні ігри.</i></p> <p><i>Структурні компоненти дидактичних ігор, їх характеристика.</i></p> <p><i>Методи організації дидактичних ігор у різновікових групах дошкільного закладу.</i></p> <p><i>Охарактеризувати ігри з правилами в структурі освітнього процесу ЗДО.</i></p> <p><i>Ігри з елементами спорту.</i></p> <p><i>Народні ігри – джерело духовності.</i></p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>1, 3, 4, 6, 9, 12, 13, 18, 20, 26, 29</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практич.)</p> <p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття (підібрати збірку з дидактичним і іграми та вправами для дітей дошкільного віку та створити до неї анотацію)</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	<p>в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)</p>

<p>Тема 5. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників <i>Взаємозв'язок ігрової, мовленнєвої діяльності і спілкування на етапі дошкільного дитинства.</i> <i>Види словесних ігор.</i> <i>Вербальні ігри.</i> <i>Вербальні творчі ігри.</i> <i>Ігрові мовленнєві ситуації і вправи.</i> <i>Розвиток діалогічного мовлення і збагачення словника дітей лексикою українських народних ігор.</i> <i>Ігри та ігрові вправи для формування діалогічного мовлення.</i></p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>1, 2, 3, 4, 6, 9, 16, 20, 26, 27</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.)</p> <p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття (розробити схему ігрових мовленнєвих вправ, що сприяють розвитку діалогічного мовлення; розробити та змодельовати 2-3 мовленнєві ситуації, спрямовані на розвиток діалогічного мовлення)</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	<p>в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)</p>
<p>Тема 6. Специфіка організації конструкторсько-будівельних ігор <i>Конструктивно-будівельні, як вид творчої гри, їх особливості і розвиваюче значення.</i> <i>Види та особливості будівельного матеріалу в різних вікових групах.</i> <i>Розвиток навичок у самостійній будівельно-ігровій діяльності дошкільнят.</i> <i>Роль вихователя у розвитку будівельно-конструктивних ігор в різних вікових групах.</i> <i>Ігри з елементами праці, як вид творчої гри, значення на формування особистості дитини.</i></p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>1, 3, 4, 6, 7, 9, 15, 16, 18, 19, 20</p>	<p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.)</p> <p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття (на основі аналізу чинних програм навчання і розвитку дітей у ЗДО визначити і відобразити у таблиці завдання, вирішення яких забезпечить розвиток самостійної будівельно-ігрової діяльності дітей різних</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	<p>в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)</p>

<p>Тема 7. Використання інноваційних ігрових технологій в умовах ЗДО <i>Методика Н.Гавриш використання коректурних таблиць. Розвиток творчої уяви у дітей (методика Л. Фесюкової). Ігри з блоками Дьєнеша. Інноваційна технологія «Казкові лабіринти гри» (В. Воскобович). Палички Кюізенера. Теорія розвитку винахідницьких завдань (за Г. Альтшуллером). Інноваційна технологія «Чудеса на піску» (Т. М. Грабенко, Т. Д. Зінкевич-Євстигнєєва). Розвиваючі ігри за Нікітіним.</i></p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>30, 31, 32, 33</p>	<p>вікових підгруп)</p> <p>4 год (2 год лекц., 2 год практ.)</p> <p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття (розробити гру із застосуванням ІКТ (наприклад, PowerPoint – Презентація), враховуючи всі вимоги до дитячих ігор та вікових особливостей (різновид гри, вікова група - за вибором студента)</p>	<p>7 балів (2 бали – лекція, 5 балів – практичне)</p>	<p>в межах лекційного та практичного заняття (до наступн. заняття за розкладом)</p>
<p>Тема 8. Підсумкове заняття. <i>Контрольна робота</i></p>	<p>Практичне заняття</p>		<p>2 год</p>	<p>26 балів</p>	<p>в межах практичного заняття</p>
<p>Виконання індивідуального звання <i>(ігрова розробка або виготовлення ігрового лепбука)</i></p>				<p>25 балів</p>	<p>в межах викладання курсу (до останнього заняття включно)</p>

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу

Підсумковий контроль здійснюється шляхом підсумування набраних студентом балів за час вивчення дисципліни.

На практичних заняттях (сумарно) студент може максимально набрати 75 балів, включаючи результати контрольної роботи. За виконання індивідуального завдання – максимум 25 балів. Загальна підсумкова оцінка – максимум 100 балів.

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань та завдань для самостійної роботи (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної/наукової/творчої діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Опрацювання студентом теми і завдань пропущеного з поважної причини заняття перевіряється індивідуально (на консультації). Пропуск заняття з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри дошкільної освіти (співбесіда, реферат тощо).

Контактні дані для онлайн допомоги та консультування: toniabida@ukr.net

Викладач: Чичук А. П.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. М. Богущ, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; Авт. кол-в: Богущ А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Богущ А. М. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників : мовленнєві ігри, ситуації, вправи : Навчальний посібник / А. М. Богущ, Н. І. Луцан. – 3-тє вид., доповн. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 304 с.

3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко; гол. ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.

4. Дитина: Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою: О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна; авт. кол.: [Г. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко, С. А. Васильєва, М. С. Вашуленко та ін.] / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.

5. Довбня С. О., Кудикіна Н. В. Методика керівництва творчими іграми дітей дошкільного віку на суб'єкт – суб'єктних засадах у практиці дошкільної освіти // Дитячий садок. – 2012. – №5 (67) – С. 24–27.

6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний редактор В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

7. Євтух М. Б. Педагогіка: теорія та історія / Галузинський В. М., Євтух М. Б.: навч. посіб. – К. : Вища шк., 1995. – 237 с.

8. Кудикіна Н. В. Теорія ігрової діяльності: монографія / Н. В. Кудикіна. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 236 с.

9. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою: О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна; авт. кол.: Е. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко, С. А. Васильєва, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 400 с.

Додаткова література

10. Артемова Л. В. Театр і ігри / Л. В. Артемова. – К., 2002.

11. Артемова Л. В. Театрализованные игры дошкольников / Л. В. Артемова. – М., 1991.

12. Бондаренко А. К. Дидактические игры в детском саду / А. К. Бондаренко. – М., 1991.

13. Бурова А. Дидактичні ігри: організація та керівництво / А. Бурова // Дошкільне виховання. – 2001. – № 7. – С. 12-14.
14. Бурова А. Керівництво сюжетно-рольовими іграми / А. Бурова // Дошкільне виховання. – 2001. – № 7. – С. 20-22.
15. Довбня С. О. Гра як історико-педагогічний феномен / Софія Олегівна Довбня // Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика». – Випуск 9 – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011. – С. 245- 250.
16. Жуковская Р. И. Игра и ее педагогическое значение / Р. И. Жуковская. – М., 1975.
17. Кудикіна Н. В. Теоретико-методичні засади організації ігрової діяльності дітей / Н. В. Кудикіна // Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної і початкової освіти. Навчально-методичний посібник / [за ред. Г. С. Тарасенко]. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – С. 11– 25.
18. Леоньев А. Н. Психологические основы дошкольной игры / А. Н. Леонтьев // Избр. Псих. произведения: В 2-х т. – Т. 1. – М., 1983. – С. 303-323.
19. Менеджерская Д. Б. Воспитателю о детской игре / Д. Б. Менеджерская. – М., 1982.
20. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. І. Поніманська. – К. : „Академвидав”, 2004. – 456с.
21. Психология и педагогика игры дошкольника / Под ред. А. В. Запорожца и А. П. Усовой. – М., 1966. – С. 5-38.
22. Степанова Т. М. Трансформації змісту передшкільної освіти в історії розвитку вітчизняної дошкільної педагогіки (кінець ХІХ-ХХ століття): [монографія] / Т. М. Степанова. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2011. – 424 с.
23. Сюжетно-ролевые игры дошкольников / Н. А. Бойченко, Г. И. Григоренко, Е. И. Коваленко, Е. И. Щербакова. – К. : Рад. Школа, 1982. – 112 с.
24. Творческие игры старших дошкольников. – М. : Просвещение, 1981. – 80 с.
25. Типовая програма виховання і навчання в дитячому садку / Под ред. Р.А. Курбатовой, Н.Н. Поддякова. – М.: Просвещения, 1984. -175 с.
26. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки / Упор. і авт. вступ. статей З. Н. Борисова, В. У. Кузьменко, за заг. ред. З.Н. Борисової. К. : Вища школа, 2004. – 512 с.
27. Швайко Г. С. Игры и игровые упражнения для развития речи / Г. С. Швайко. – М., 1988.
28. Эльконин Д. Б. Психология игры / Д. Б. Эльконин. – М., 1978.
29. Янківська О. П. Дидактичні ігри в дитячому садку / О. П. Янківська. – К., 1985.